Porto opłacono ryczałtem

Ч. 1 (436). Неділя, дня 1. січня 1928. Рік X.

Адреса Редакції і Адміністрації: „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807. Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно, для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 1½—2½.
Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

ТАРИФА ОГОЛОШЕНЬ: за текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошеннє 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово. Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

НАЦІЯ Й КООПЕРАЦІЯ.

З самого початку повстання сучасної кооперації, себ-то добровільного обєднання людей і співділання їх на економічному ґрунті, завданням кооперації було визволення незаможних працюючих кляс з матеріяльного визискування економічно-сильних, що провадять на велику скалю господарство, торговлю, банковість і продукцію.

Кооперація переживала й переживає ріжні орґанізаційні форми. Як і життя, вона змінює свої форми, орґанізацію, завдання.

Поширюючись і поглиблюючись, кооперація охоплює внутрішню і зовнішню торговлю, банкові операції, розпочинає найскладнішу господарську діяльність-продукцію, притягає до себе великі грошеві засоби, які побільшують обороти, поширюють її на нові види господарчої діяльности й збільшують зиски.

Значну частину зисків кооперація дає на культурно-освітні цілі громадянства, уладжує кооперативні лекції і курси, удержує визчі, середні і низші кооперативні школи і цим причиняється до високого матеріяльного добробуту й до моральною та духового розвитку широких мас людности.

Кооперація в спокійний — а не ґвалтовний, в еволюційний, — а не революційний, в творчий — а не руйнуючий спосіб перетворює старі зацофані форми економічного життя на нові, більш удосконалені й корисні для всієї людности. Вона із засади своєї є орґанізуючою й творчою діяльністю, виховуючою людей до громадської праці й дисципліни.

Через то, що кооперація має на цілі — визволення з економічного визиску незаможних кляс, як рівнож моральне й духове піднесення їх, то економічна наука розглядала кооперативну діяльність, як міжнародню, інтернаціональну, однаково потрібну, однаково корисну й однаково солідарну для всіх націй. Такий частинно вже перестарілий що до нації погляд панував і панує до наших днів.

В західно-европейських державах, де найбільше розвинена кооперація й наука про неї, майже нема національних суперечностей серед людности тої самої держави, нема гострої боротьби окремих націй в одній державі поміж собою за свої істотні інтереси й за своє існування. Там нема такого дивоглядного явища, як у нас, щоби жиди, що творять у нас пересічно 10% людности краю посідали в своїх руках майже всю торговлю, переважну частину банків, транспорту, промислу, преси, міської нерухомости, себ-то всього, що дає в життю добробут, культуру, освіту, громадське значіння й політичний вплив. А головне нема там того, щоби тих 10% жидівської людности визискувало в найгірший спосіб решту 90% людности, що працює на землі.

Правда, гніт жидівського капіталу відчуває цілий світ, але безпосередний економічний визиск нашого народу гостро й болюче дається нам у знаки щоденно.

Людність, що перенесла ріжні форми рабства й поневолення, переживає нову форму неволі — економічну. Найліпші творчі уми ріжних европейських народів уважають одним з найпевніщих засобів до ослаблення економічної неволі — розвиток і поширення кооперації в такому розмірі, щоби ані одна людина не лишалась поза діяльністю кооперації, щоби ніякий предмет не був куплений поза кооперативою, щоби всі продукуючі заклади, фабрики стали кооперативними, щоби нарешті єдиним поза державою джерелом кредиту для людности були кооперативні каси й банки.

Кооперація инших державних і національно розвинутих народів не має такого тяжкого й складного завдання як наша, українська. В той час, як в західно европейських державах кооперація стоїть на перешкоді до визиску: німецької людности з боку німецьких підприємців, анґлійської — з боку анґлійських підприємців, данської — з боку данських підприємців і т. д. себто кооперативи ведуть боротьбу в межах своєї державної нації, користаючи з державних позичок і допомог—то наша кооперація, що не належить до державної нації, і позбавлена конечних для її розвитку грошевих засобів, мусить провадити нерівну боротьбу з жидівськими підприємцями, які масово облипили наші міста та села й люто визискують нашу темну ще людність.

Ось чому наша кооперація, коли ми ведемо боротьбу за своє економічне визволення, за своє національне існування, тратить інтернаціональні риси й набирає ознак **Національної Кооперації**.

Економічні теорії повстають і змінюються залежно від економічних і національних фактів.

Таке власне високе національне й визвольне значіння мала польська кооперація, коли польська нація перед всесвітною війною провадила на Познаньщині гостру боротьбу з німецькими й жидівськими підприємствами, а в Конґресівці — з жидівськими. З інтернаціональної стала тоді польська кооперація суто національною, польською. Рівнож Чехи за часів німецького панування широко розвинули національну чеську кооперацію.

Сьогодня в нас немає не тільки великої, але навіть середньої буржуазії, нема значних підприємців і промисловців. Тому економічну діяльність їх мусить взяти на себе українська кооперація. Отже наша кооперація, що гуртує коло себе ділову й патріотичну інтеліґенцію, як провідників, і масу незалежних працюючих людей, має надзвичайно велике економічне й національне завдання, а саме перемогти в економічній творчій боротьбі торговельних посередників чужої і ворожої нам нації, що сотні років витягають з нас економічні сили, збогачуються й придбані від нас капітали вживають на дальшу економічну й політичну боротьбу проти нас.

Кооперація наша має звільнити нас від економічних злиднів, вивести глупоту й темноту, причинитися до розвитку самодіяльности, до вироблення ділових дисциплінованих кооперативних працьовників, до відвойовання економічних позицій, що ми їх стратили протягом століть.

Наслідком цього мало-би бути те, що понад 600,000 000 злотих річно чистого зиску, які українська нація платить торговельним посередникам-жидам у Польщі, залишилися би в наших кооперативних інституціях. При помічі такої суми ми могли би значно піднести освіту й культуру свого народу, поширювати наші торговельні й промислові підприємства, закладати банки, фабрики і т. п.

Імена наших кооперативних діячів, що виявлять велику і діяльну любов і орґанізаційний хист до розвитку й поширення кооперації, до пробудження ініціятиви сільської і міської людности до економічної підприємчивости, що витворять армію кооперитивних дисциплінованих працьовників і поведуть нашу кооперацію до економічної експансії, перейдуть до історії української визвольної боротьби. Нарід звільниться нетільки силою меча, але, переважно міцною внутрішньою орґанізацією.

Кооперація — не найбільше люба дитина української нації. Нема таких жертв, яких не склалаби нація на вівтар своєї кооперації.

Як до революції, так і сьогодня ми оточуємо горячими симпатіями й великою пошаною людей, що керують кооперативними підприємствами й кооперативним рухом, що своєю щоденною тяжкою, але творчою працею поступнево звільнюють українську націю від економічного поневолення й дають її непохитну віру в свою працездатність, творчі сили й в перемогу над своєю економічною, національною й державною недолею.

Без економічного визволення не буде трівного політичного визволення.

Х. Лебідь-Юрчик.

КОЛЯДА.

Принявся у нас гарний звичай, що Різдвяні Свята є днями „Рідної Школи“ та що вся „коляда“ іде на „Рідну Школу“. До тої коляди рік-річно накликує Головна Управа „Рідної Школи“. Так само і цего року появиться відозва, яку ми помістимо в слідуючім т. є. різдвянім числі „Укр. Голосу“.

Нині хочемо звернути увагу нашого громадянства на це, що сегорічна „коляда“ має для розвою нашого шкільництва незвичайно велике значіннє. Як відомо, Головна Управа „Рідної Школи“ замкнула рахунки за минувший рік недобором *сто тисячів золотих*. Це сума на наші відносини великанська. Коли отже бажаємо, щоб наше приватне шкільництво як слід розвивалось, мусимо не лишень покрити недобір за минулий рік в квоті 100 000 зл., але ще мусимо дати „Рідній Школі“ поважну квоту, якаб їй уможливила без довгів не лиш продовжувати свою працю, але і надати їй потрібний розгін. А на це треба грошей.

„Рідна Школа“ всі свої надії і пляни звязує з колядою і має надію, що громадянство не заведе її в надіях і не перекреслить тих плянів, які „Рідна Школа“ собі намітила. Тому що минулого року до каси Головної Управи „Рідної Школи“ вплинуло з „коляди“ всего 45.989 зл., цего року мусимо цю квоту збільшити в четверо, бо в противнім разі „Рідна Школа“ не буде могла сповнити своїх завдань. Коротко сказавши — мусимо заплатити „колядою“ стотисячний недобір і бодай 50—60 тисячів дати „Рідній Школі“ на продовжуванне діяльности.

Супроти того сегорічну коляду треба перевести дуже енерґійно і цю справу мусять взяти в свої руки Читальні, Кооперативи, „Луги“, „Соколи“ і під проводом місцевої інтеліґенції та свідомих селян наперід обдумати плян різдвяної кампанії в хосен „Рідної Школи“.

Якже перевести коляду?

Вже тепер позинні вище згадані товариства утворити „Комітет Коляди Рідній Школі“, який добере колядників, поділить їх на гуртки і визначить кождому гурткови район в селі, який він має обійти з колядою. Число гуртків колядників залежить від величини села. Більше село мусить мати більше гуртків, бо кождий двір, щоб ніякої хати не поминути. З кождим гуртком іде кілька поважних громадян, з котрих оден є провідником гуртка, а другий касієром. Крім того в гуртку повинен бути міхонош, з кількома мішками, який буде носити збіже. Бо єсть в богатьох селах гарний звичай давати на коляду збіже або яйця. Тому міхонош повинен до окремого мішка зсипати пшеницю, жито, фасолю і тд., бо помішане збіже тратить багато на вартости. Коляда в збіжу є дуже корисна, тому треба записувати, хто яку міру дав, а де такого звичаю „коляди в збіжу“ нема, там треба його ввести. Коли призбирається більше збіжа, провідник завязує мішок і лишає в певного чоловіка до слідуючого дня. Комітет збіже продає і вчисляє до загальної суми коляди. Гроші вписується на лісту.

Розуміється само собою, що до Комітету правильно належить місцевий священик і він повинен коляду вже наперід заповісти в церкві, а повторити в сам день Різдва, що весь дохід з коляди іде на „Рідну Школу“. Супроти того не повинні чи то товариства, чи церковні брацтва колядувати на иншу ціль, як лишень на „Рідну Школу“, а колиб яке товариство зломало дисципліну, треба відмовити коляди з зазначеннєм, що коляда призначена є виключно на „Рідну Школу“.

Супроти великого запотребовання „Рідної Школи“ кожда хата повинна дати на коляду можливо найвищу коляду в грошах чи збіжу. Приклад повинні дати уряди громадські, читальні, кооперативи, „Луги“ і „Соколи“, які заздалегідь повинні визначити поважну квоту на коляду. Так само всі доходи з концертів і аматорських вистав в цілости ідуть на коляду „Рідній Школі“.

І от тут повинна бути благородна конкуренція. Кожда громада повинна старатись, щоб зібрати можливо найвищу квоту зі свого села. Головна Управа оповістить докладний виказ всіх сіл, котре яку квоту заколядувало для „Рідної Школи“. Уважайте громадяни, щоб ваше село перед цілим краєм не соромилось.

Також від кількох літ вводиться у нас гарний звичай замісць купувати горячі трунки в часі свят — складати відповідну квоту на „Рідну Школу“.

Як переведемо енерґійно коляду в кождім селі, то „Рідна Школа“ не лиш сплатить свій довг, але буде в цім році забезпечена перед новими довгами.

Кожде патріотичне село приготовляється до коляди на „Рідну Школу“! Ґазди і ґаздині, парубки і дівчата колядують лиш на „Рідну Школу“!

Ще раз: „Католики чи християне?“

[illegible] прикладі „католицької“ роботи, а саме розвалюванне американського „Обєднання“. Коли наша стаття була вже в друкарні зложена, появилось ч. 51 „Нової Зорі“, в якім далі іде атака на „Обєднанне“. „Н. З.“ впрост виключає істнованне постійної орґанізації „в котрій поруч католицького священика засідавби і автокефальний“. А прецінь „Обєднанне“ таки можливе, коли воно істнує вже кілька літ і коли до краю вислано вже великанські суми як на наші відносини. Цего року лишень це Обєднанне вислано до краю повних 20 000 долярів, з того на „Рідну Школу“ 5300 дол. (на загальну суму 7617 дол. які прийшли з Америки до Рідної Школи в часі від 1.IX. 1926 до 31. VIII. 1927). З того бачимо, що „Обєднанне“ не таке, як про нього пише „Н. З.“, представляючи його випаром „хоробливого націоналізму“, називаючи згірдливо „національною кашею“ і тд.

Як ставиться у нас загал укр. гал. громадянства до „Обєднання“, цему дала вислів Головна Управа „Рідної Школи“ у Львові, яка цего року під адресою „Обєднання“ вислала таке письмо:

„На шляху до переведення своїх змагань найшла „Рідна Школа“ великого добродія *Обєднанне українських орґанізацій в Америці*, яке, піддержуючи спільноту з пнем у частини народу, вигнаної злиднями з рідною краю — наділяє „Рідну Школу“ теплим, прихильним словом і животворними соками, оплачуючи щорічно *пяту частину* її зростаючих видатків. Без предбачуючої праці „Обєднання“ й кождочасних його управ, при збільшуваних тутешних злиднях — не можна подумати про вдержаннє „Рідної Школи“ і поширення єї діяльности. Цим причинялось і причинюється „Обєднанне“ не тільки до затіснення відносин з обідраним „старим краєм“, але й не допускає до того, щоб через ополячення молоді — вичеркнути нас у майбутности з карт на нашій прадідній землі“.

От і ця орґанізація, по думці „Н. З.“, повинна зникнути, щоби „не засідав католицький священик поруч автокефального“!! І чиж не маємо ми слушности, коли ми наших „католиків“ масти „Кат. Проводу“ і „Н. З.“ називаємо „чорними большевиками“? І вони, ці „католики“ разом з американськими большевиками і соціялістами ідуть одним фронтом проти „Обєднання“. Для наших „католиків“ орґанізація „Обєднанне“ не є католицькою, хоть на чолі єї стояв *католицький священник* о. Сполітакевич. Як він висловлюєсь про „Обєднання“ ми позволимо собі з протоколу останнього Конґресу „Обєднання“ навести уривок з його промови:

„Істнованне „Обєднання“ виключно приписую Провидінню Божому, яке розпорядило, що орґанізація, яка поставила собі за ціль такі взнесві, ідейні і правдивохристіянські кличі, — як голодного накормити, нагого приодіти, невільника викупити, невіжого научити, сумуючого потішити і т. п., не сміє упасти, а мусить істнувати так довго, як довго ідейні, благородні люди на світі жити будуть. Коли міг я се сказати три роки тому назад, то о скілько смілійше і певнійше можу се сказати нині, коли в десятеро збільшене число ворогів Обєднання є найкрасшим доказом його взнеслої, чесної і благородної роботи! Бож скажіть самі, Вп. П. Делеґати, чи не Провидіннє Боже опікувалося тим Обєднаннєм, коли воно серед найтяжших обставин вже цілих 5 літ істнує і свою задачу красно сповняє, беручи рівночасно під розвагу се, що много инших наших політичних орґанізацій, таки тут в Америці нами самими збудованих, спалахнули соломяним огнем і сліду по собі не оставили!? Чиж хіба не Провидінню Божому се приписати належить, що то Обєднаннє не лише що істнує, але, як се трохи пізнійше почуєте, красно свою ціль сповняє, помимо сего, що в ріднім краю панує пригнобленнє, бо нема виглядів на скоре скиненнє з себе невільничих кайданів, — а тут у нас в Америці ведеться страшна, безпощадна, церковно-народна боротьба, яка наносить величезну і необчислену шкоду нашій церкві і нашому народови. Хай собі говорить хто що хоче, а я особисто переконаний, що Обєднаннєм сам Бог опікується, — і як довго воно відповідно до своїх статутів дальше ту саму благородну і правдиво християнську роботу вести буде, — навіть леґіон ворогів його не поконає! „Терпя, потерпіх Господа, і услиша молитву мою“. (В терпіннях надіявся я на Господа, і Він вислухав молитву мою). Вислухав Господь молитву мою і дав мені дочекати нинішного Конґресу, якого я так нетерпеливо очікував. А очікував я того Конґресу дуже нетерпеливо, тому, бо я свідомий того важкого обовязку, який зложено на мене, яко голову Обєднання. Я вповні розумію, як високою, важною і великою є ся гуманітарно політична орґанізація народна, Обєднанне, і я знаю, чого наш нарід від сеї орґанізації надіється і очікує. Будучи тому два роки назад в ріднім краю,

я бачив, що край наш дивиться на Обєднання, як на ранню зорю, що заповідає недалекий схід сонця; наш нарід дивиться на него очима повними радости і надії на красшу будучність. Я бачив, яку велику вагу до нього прикладають і як много на него числять. І навідворот, я бачу, що Обєднанне не стало ані на половині тої висоти, на якій стояти воно повинно, тай не осягнуло ані половини тих красних і благородних цілий, для яких воно основане".

Так говорив про „Обєднанне" **католицький священик**, бувший голова „Обєднання", а „католики" з „Нової Зорі" бажають цю інституцію завалити. Тому висувають страшака, автокефального священика о. Гундяка, якого називають „воплоченнєм руїни" і грозять о. Сполитакевичеви і о. Левицькому, щоб виступили з „Обєднання", взиваючи також недвозначно еп. Б. до репресій. На основі протоколу з останнього конґресу „Обєднання" стверджуємо, що до управи „Обєднання" зовсім не належить о Гундяк, а натомісць належить зі священиків о. Столитакевич, о. Левицький і о. Іванишин.

Нехай отже наші читачі на підставі вище поданого матеріялу самі осудять, чи не є це руїнницька робота — валити орґанізацію, яка стільки добра чинить — валити лише тому, що з цею орґанізацією веде війну еп. Богач. за те, щоби „католицький священик не засідав поруч з автокефальним". Чи не дикий це фанатизм? Чи не є це „католицька трильовщина"? — (Далі буде).

ПРОПОВІДЬ

о. пралата М. МРИЦА над гробом бл. п. Др. Т. Кормоша.

Ти же отідеши ко отцам своїм в мирі. (Бит. XV, 15).

В мирі відходиш Ти, знаменитий Друже — але чи можемо ми товаришити Тобі в мирі?, ми, що жили Твоїм життям? — Відходячи до вічности Ти нічо не тратиш, бо діла Твої йдуть в слід за Тобою, — але всі, знаючі Тебе, тратять тим більше, чим довше належав Ти нашому серцю! Но щож ділати, мої сумуючі слухачі? Слези не оживлять зерна, котре, як каже псальмопівець: „сіється в тлінє," но котре „востанет в нетлінє". Церков, віддаючи так великі почести відходячому від нас, хоче, щоби цілий перехід до вічности був предметом не так страху, не так смутку, но розумної і побожної рефлексії. Його спокійний гріб як памятник чеснот, що стерегли его в світі, і як показчик дороги, по котрій і ми маємо йти.

Чоловік родиться під грізним небом. Він зачатий в грісі, осуджений на смерть, заки народився. Він стає до боротьби з цілою природою, котра не хоче покоритися свому властителеви, має в розумі вожда, але як часто сліпого — в серцю приятеля, часто зміняючогося, в совісти суддю, і то страшного. — І чим є той чоловік, як не зраненим жовніром, що в одчаю бореться і з внішними ворогами, і з внутрішною неміччю? І щасливий чоловік, як посеред тої боротьби пізнасть, що нема безпеки на землі, без примирення з небом. — Віра одіває нашу слабість в Божу силу і Божу мудрість, — вона ділає, що християнин, пронизаний її впливом, бажає не власної користи, працює не для самолюбства, кориться без нарікання — а видячи над собою не меч, але руку Божу, являється і в подвигах сильний, в упадку не розпучливий, в небезпеці-же яко лев уповая, — і там, де посіяні є прокляття, він збирає благословення, бо „укріпивий ся з Богом, со чоловіки силен будет".

Придивімся тепер, Жалібна Громадо, життю покійного Теофіля, чи на нім сповнилися ті слова св. Письма і возьмім три черти з его життя. Уроджений в домі священика, вихований в нашій вірі, вже в заранню зраджує глибоку віру, котру доказує своїми ділами. Коли в його родиннім селі згоріла церков, видячи бідність і непорадність нашого народа, віддає він свої сили, щоби вимурувати церков, в котрійби і він віддавав славу Богу. Видимо його на хорі, видимо его що неділі і свята о 9. годині в нашій церкві, видимо его при служенню до Сл. Божої свому братови, котру то службу сповняє дуже радо, не дозваляючи нікому себе заступити.

Будучи вітцем родини, він вікривав її всі скарби свого ніжного серця і своєю любовю він творив з неї одно тіло, котрого він був душею. Дім его був хоронителем давних наших батьківських обичаїв і звичаїв і хоронителем родинних чеснот. Гостинність его дому, всім нам відома. Але не пощадив его Бог і наділив тяжкими крестами, бо доля не ненька. Смерть одинака улюбленого сина, коли сам був занятий на селі виборами до нарляменту, смерть замужної доньки — обоїх в цвіті віку — не зломили Покійного, бо він, яко сильно віруючий, в покорі приняв ті удари як допуст Божий.

Син священика, пароха на селі, від зарання пізнав незавидну долю, бідноту, непорадність нашого простолюддя, — а маючи при боці свою товаришку-жінку, також доньку сільського пароха, отже не перешкоджений, але навпаки, — спомаганий нею посвячує своє становиско, свою науку, свої здібности, — словом, — цілий віддаєся на службу нашого поневоленого українського люду, як се вимовними словами висказали мої передбесідники.

І се він перед лицем Твоїм, Владико жизни і безсмертія! Ти вислухав його молитву при його відході, вислухай і наші молитви о його вічнім спокою: щоби в Твоїм світі і приводі узрів своє щастє, — а між нами нехай сохраниться память его так вельми заслуженого імени.

Дописи.

Семиківці, пов. Підгайці. Виділ нашої читальні „Просвіти" постановив відсвяткувати день 8. грудня урочисто, як то діється по инших селах. На жаль, супроти байдужности членів всі старання, а з окрема голови Василя Вальчишина, не могли довести до вище згаданої цілі. Найбільше спротивлявся улаштованню свята оден з найбільших хрунів, а заразом і жидівський наймитюга. Замісць брати участь в святі, він запряг свої шкапи до воза тай гайда з жидами на фірманку. Цей киринник бунтує других членів і загирює кожду добру справу. Через ту хрунівську шайку і читальня „Просвіти" не може розвиватись, бо на кождім кроці натрапляє на ріжні перепони. Ще одним великим лихом є у нас партія „Сельробів", котра недавно на світ народилась. Дістає вона часопис „Наше Слово" і кидає ріжні наклепи на наші щиро-українські як „Свобода", Український Голос", Новий Час" і и. Сельробам в поміч ідуть радикали. Вони противляться духовенству і кидають на чесних людей ріжні клевети.

Кобиля, пов. Збараж. Дня 13. грудня ц. р. обходила наша читальня свято „Просвіти". Рано о год. 10 відправив о. Микола Іванчук Службу Божу в наміренні теперішного Виділу Тов. „Просвіта" і парастас за померших членів Т-ва „Просвіта" і за всіх тих, що поклали свої буйні голови у визвольній боротьбі за свою неньку-Україну, при чім виголосив о. М. Іванчук до сліз зворушаючу патріотичну проповідь, яка зробила на слухачах велике враження. Службу Божу співав церковний хор під проводом дяка п. Петра Дякуна. Церква була битком набита членами і нечленами. Після Богослуження удалися всі до читальні (на жаль, домівка, де міститься читальня, є рішучо за мала, так що не могла всіх помістити). Тут найперше хор відспівав Заповіт Шевченка, почім бібльотекар п. Юрій Шафранський мав відчит о діяльности Товариства „Просвіта" і його заслугах для нашого народу, від самого його заснування, т. є. від дня 8. грудня 1868 р. аж до найновіщих часів. Опісля наступили промови, переплітувані співом патріотичних пісень. Промовляли п. Яків Котик голова місцевої кооперативи „Зоря", і п. Дмитро Шафранський, господар. Цей послідний між иншим звернув увагу слухачів на негайне приступлення до будови власного дому, де містилабся читальня, кооператива і саля на представлення. П. Яків Котик в своїй промові завзивав до складання Дару „Просвіті", якого збірка вже розпочалась. Врешті по вичерпанню предмету промов, хор відспівав „многолітствіє" всім членам читальні взагалі, і аранжерам свята зокрема. По відспіванню „Боже великий єдиний" о год. 3. по пол. свято закінчено, почім учасники свята розійшлися домів підбадьорені, що і в наше віконце зачинає протискатися зпоза темних хмар сонце. — Учасник свята.

Ілавче, пов. Теребовля. Перед війною наше село було взором для цілого повіту. Все те завдячувало о. Юліянови Борачкови, котрий як парох вмів діло так повести, що в селі панувала єдність, любов і згода. На жаль, нині того всего нема, а доказом того громадські вибори в нашім селі. Від р. урядує у нашім селі наказний війт разом з комендантом постерунку. За той час запустіло наше село. Дороги такі, що переїхати не можна, щоб не перевернутись, всі громадські дерева понищені, а молодої деревинки на лік не побачиш. Громадська канцелярія знищена і нема за що поставити, помимо того, що побирається грубі додатки від податків. При наказнім війті найважніщий голос мають в громаді командант, Миндель Бріф і Ілько Твердун син Йосифа. Але всетаки першу ролю в громаді грає війтиха Марина. В часі виборів громадських утворилась у нас і окрема партія „Маринина". Тому і членам Читальні прийшлось звести тяжку боротьбу з цею партією і то не з поляками або жидами, але таки зі своїми хрунями. Ці хруні в часі виборів обкидували членів нашої читальні гнилими яйцями, за це, що вони стояли до 12 годин, щоб сповнити свій громадський обовязок. Та все таки читальники на 48 радних здобули друге, трете і четверте коло. Проти цего вибору внесли противники протест і до нині він не полагоджений, а наказний війт як урядував так і урядує. А треба знати, що тому рік на кількаразове домагання людий, зїхав був зі Староства люстратор. Він списав всі надужиття, яких допустився війт, але до нині не потягнено його до одвічальности. — Додаємо, що між хрунями є один архихрунь. Він був колись ревним членом читальні „Просвіти", а опісля за шматок гнилої ковбаси пішов в хруні і став найбільшим ворогом народної справи.

З Польщі і про Польщу

Найважніщою тепер справою в Польщі є справа виборів і тому уряд Пілсудського всіх сил докладає, щоби вибори вийшли по його бажанню. Тому уряд Пілсудського вкоротці забере голос і представить, що доброго він дотепер зробив для Польщі в порівнанню з давніщими урядами, які наробили багато шкоди державі. Також уряд Пілсудського задумує подати проґраму своєї дальшої діяльности і який буде його стосунок до будучого сойму. В імени уряду буде говорити сам Пілсудський, але ще не знати коли, і при якій нагоді це станеться. Рівночасно пілсудчики переводять виборчу аґітацію за своєю лістою кандидатів і в тій цілі по цілій Польщі їздить висланник уряду, полковник Славек. Кажуть також, що на час виборів пілсудчики будуть видавати окремі часописи в польській мові, а також буде виходити одна ґазета в українській мові для поборювання Укр. Нац. Дем. Обєднання, яке іде до виборів разом з національними меншостями. Крім цеї ґазети буде ще в Луцьку виходити тижневик в українській мові для поборювання тамошної ґазети „Українська Громада". — Польський уряд поіменував вже предсідателів окружних комісій виборчих. В повітах з подавляючою більшостю українських виборців не іменовано ані одного Українця. — Також іменовано вже головного комісара виборчого в Варшаві. Став ним віцеміністер Цар. Це іменованнє дуже загнівало вшехполяків. Їх ґазети пишуть, що це сталось нелеґально — проти закону, по якому головним комісарем виборчим повинен бути суддя Найвищого Суду в Варшаві. Далі вшехпольські ґазети пишуть, що іменованнє Цара наступило тому, бо уряд не має довіря навіть до суддів Найвищого і Апеляційного Суду, бо вони не підуть на руку урядови. За те Цар як урядник адміністраційний буде сповняти все те, що йому прикаже уряд. А ґазета „Rzeczpospolita" підозріває уряд, що він хоче на урядових лістах поставити своїх кандидатів і їх увести до сойму. Такі вибори називає ця ґазета „starościńskie", які були колись в Галичині за Австрії. А одна жартоблива (гумористична) ґазета польська помістила образок будучого сойму. На тім образку в салі соймовій на лавках розперлися узброєні вояки, готові кождої хвилі встати на „повір!" На трибуні маршалка сидить ґенерал Складковський і комендерує. Так отже вшехполяки представляють собі будучий сойм як такий, що буде сповняти волю Пілсудського. А коли не схоче, то Пілсудський розвяже непослушний сойм.

Що чувати в світі?

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ парлямент т. є. конґрес комуністичної партії закінчив свої нарадя 20. грудня. Засідання відбувались в престольній салі московської царської палати Кремель. Брало в конґ. участь 800 делеґ., управнених до голосування. Конґрес комуністичної партії слушно називають „большевицьким парляментом", бо його ухвали обовязують всіх членів партії і є законом, який не вільно нікому змінити. Хто не узнає тих ухвал, той уважається зрадником і ворогом большевицької держави. Конґрес контролює і затверджує ухвали Центрального Комітету. Цим разом мав затвердити виключенне всіх опозиціоністів під проводом Троцького і Зіновєва. І затвердив його, а за Троцьким і Зіновєвом ніхто не відважився виступити в обороні. Отже опозиціоністи так само як і всі „контрреволюціонери" стали проголошені ворогами большевицької держави, Але конґрес ще оден удар завдав опозиції, а саме ухвалив, що опозиціоністи (з виїмком провідників Троцького і Зіновєва) можуть ще повернути до комуністичної партії, під умовою, що прилюдно виречуться своїх блудів, видадуть большевикам всі таємниці опозиції і тд. Деякі опозиціоністи, як Каменев вже покаялись і заявили, що вони готові свої блуди прилюдно відкликати, але конґрес ухвалив, що про це буде можна говорити аж по 6 місяцях. Поки що мусять сидіти тихо і споживати гіркий хліб опозиціоністів. За ними певно підуть инші опозиціоністи і скапітулюють, бо будуть боятися вязниці. — Також на конґресі говорено багато про заграничну політику. Большевицькі провідники, промовляючи до делеґатів, взивали їх, щоби сиділи на двох стільцях, як комуністи і як політики. Як комуністи повинні сподіватись нової війни всесвітної, яка скінчиться побідою большевиків. Цю побіду приготовляють самі буржуазні держави фашизмом, збройнями і тд. Але большевики як політики не повинні приспішувати вибуху цеї війни, але чекати аж вибух сам наступить. Далі конґрес ухвалив, що большевики мають навязати господарчі і політичні взаємини зі всіми державами (також з Анґлією). Але рівночасно конґрес ухвалив, що з обави перед сусідами треба побільшити большевицьку армію. — Також конґрес нарікав на нужду, яка тепер панує в большевії і як лікарство ухвалив остру соціялізацію рільних господарств, нищенне приватних купців і взагалі приватного капіталу, щоби тим способом приспішити зубожіннє (пролетаризацію) людей, бо зубожілі є одинокою підпорою большевиків. — Врешті вибрано нову управу комуністичної партії, до якої увійшло і двох большевиків з України — Скрипник і Чубар.

НІМЕЧЧИНА по всесвітній війні була безсильна і безборонна. Її не допустили до мирової конференції і опісля лишень подиктували їй кару т.є. обкроїли її і веліли заплатити воєнну контрибуцію. Цю контрибуцію (репарацію-відшкодованнє) обраховувано з початку на 123 міліярди золотих марок, але Франції ця сума видавалась за мала і стало врешті на тім, що Німеччина має платити без означення суми. А коли Німеччина ставила опір і казала, що не має звідки платити, бо нічо не заробляє, тоді американський фінансіст Дос (Daves) радив Німеччині позичити грошей, щоб загосподарилася, а опісля щоб

Андрій Чайковський.

МОЗЕС ПІПЕС.

Не думайте, що це про якого славного чоловіка... сильветка. Куди пак! Мозес Піпес був собі незвичайним кишиневим злодієм, а коли хочете по московському, то це був карманний жулік. А варто про нього згадати, бо то був зразковий злодій з злодійською ідеольоґією, хистом і моралею.

Ви смієтеся? Злодії фаховці мають свою специяльну мораль. У них своя етика, що можна, а чого ні, і того вони педантично придержуються.

Я вступив на однорічного добровольця до 30 полку (львівського). Не знаю, чи було де тільки ріжноманітних людей, як тут. Служили там селяне аж з Сокальщини, ремісники з малих місточок, а найбільше було львівських дзеці, міщанських, і того усього шумовиння, яке Львів у своїх норах скриває.

У 8 компанії під строгим капітаном Павлевичем стрінув я невеличкого ростом, марного, білявого жидка Мозеса Піпеса, на котрого і уваги не звертав. Аж нараз пропав мені ключик від моєї скринчини і другі порадили мені попросити Піпеса, щоби її відімкнув. Я думав, що він по фахові слюсар та мені сказали, що він львівський злодій і мистець від отвирання замків. Зразу я вагався, та мене запевнили, що він в касарні нікому нічого не візьме. Отож я предложив йому мою просьбу і він згодився, а притім я придивився до нього близче. Хоч невеличкий на зріст і марний з лиця, він показував на велику зручність. На лиці з рибячими очима я нічого не завважав.

Отворив замок у мить. Тоді я, щоб впевнити себе від злодійської інвазії, сказав йому: надіюся, що мене не скривдите...

— Шкода пане, що маєте матуру, а такі дурниці говорите — впрочім може ви того не знаєте, що між порядними злодіями є специялісти, а я є специяліст від пуляресів і годинників, а у вас в скринці самі лахи.

Я був цікавий і став розпитувати, як воно?

— Молодий злодій сам себе пробує, і другі старші його пробують, до чого він здалий і в тім напрямі macht er Uebungen. Я набрав вправи в вибирані годинників і пуляресів... Пане, яка у вас тепер година?

Я виймив з кишені годинник і придивився. Він дививсь куди я годинник ховаю, і каже:

— За півгодини, ну, може за годину, ваш годинник буде у мене. Я вважав це за жарт і став сміятися. Він сміявся теж. Опісля став мені оповідати ріжні сміховини, поприступали до нас другі і забава йшла цілою силою. Не знаю, як довго це трівало, аж Піпес питає знова:

— Котра година?

Я до кишені, а годинника дасть Біг. Усі сміються а Піпес теж.

— Годинник є у мене, та ви його не знайдете.

Я став його обшукувати. Він підносив руку то в гору то опускав вниз, — нарешті віддав мені мій годинник.

Мене це дуже зацікавило, бо вжеж такий мистець показував, що вийшов з доброї злодійської школи.

Коли я про це сказав одному капралеви Німцеві, він розказав мені таке про Піпеса.

„Пішов він раз з нами до єзуїцького костела. Ми жовніри стояли біля лавок. В костелі було глітно. Біля Піпеса станула якась панна Дивлюсь я, а Піпес підніс їй зверхню спідницю і вийняв з другої спідниці з кишені пулярес, та миттю сховав. Панна ані счулася. Тоді я пропхався до Піпеса і шепнув йому до уха: коли не віддаш зараз, то по службі божій відведу тебе на головну стражницю. Піпес поглянув на мене бісом, але послухав. Знову підняв панночці верхню спідницю і поклав на місці пулярес. А знаєте, що в компанії він нікому нічого не візьме, навпаки жовніри у нього деколи що потягнуть, він це знає, і ніколи не пожалується".

Тепер став я до Піпеса блище придивлятися.

Хлопчиско добрий, слухняний, веселий, що, було, пісоньками, приговірками і оповіданнями, котрих знав безвіч, повеселить.

Є нпр. таке: по обіді запоряджують порядки. Треба витерти піском долівку, помити лавки та столи, почистити печку, перетріпати соломянники та коци. У людей роботи повні пригорщі, а Піпес кудись пропав нікому не кажучи. Прямо перекрався крізь браму. Праця трівае до вечера. А вечір являється Піпес.

— Добрий вечір! товариші! Ну, гарно ви випрятали, та вибачте, що мене при цьому не було, бо то не моя робота. За це, що ви і за мене зробили, я приніс вам гостинця.

І виймає зпід пахи гарний бохонець хліба, з одної кишені пляшку горілки, з другої велику пачку тютюну.

— На-те, напийтеся, закусіть та закуріть, а я собі спочину. Сьогодні трохи змучився.

— А що заробив? питають.

— Не богато: три годинники, два пуляреси, навіть не знаю, що в них є?

Кладе на столі три годинники, два пуляреси і дивиться в середину та перечислює гроші.

— Може порожні, — завважав хтось.

Ну, годі було дивитися до нього, як ще був в кишені. Треба було брати, що трапляється... Знаєте, що дарованому коневі в зуби не заглядають. Я був сьогодні на Соняшній вулиці. Знаєте, там багато ріжного дешевенького краму. Там біднота купує. Дивлюся, якийсь панисько крутиться, такий пурец, що ну. А торгується, як за рідню маму. Я думаю собі: як ти такий ґройсер пурец, то чого сюди між бідноту лізеш? Кручуся і я біля нього, буцімто і я щось купую. Діждався я відповідної хвилі, і його годинник — ось цей, був вже в мене в кишені. Я ще хотів його спитати, котра година, але дав спокій. Ланцюшок то я йому оставив на памятку.

— Як же ти це вкрав?

— Що? Навчити тебе? Небоже, то хто будь не потрафить. Тебе би зараз за руку зловили...

— І тебе колись зловлять...

— Або я кажу, що ні? Зловлять, то зловлять, у кожнім інтересі буває ризико і втрата, чому в мойому інтересі має її не бути? Кілько то нераз купець або шинкар втратить...

— І тобі не соромно красти?

— Чого соромно? Це такий інтерес, як кожний инший, лише, що там не карають, а мене покарали б. Скажіть мені, чи купець не краде, а шинкар не краде. Ріжні люде крадуть і здирають...

Такі розмови з злодійської філософії довелось мені нераз слухати. Розуміється, що Піпеса ніхто не посмів би видати, бо зі злодіями небезпечно зачіпатися та ще львівськими.

Я вже згадував, що капітан Павлевич був дуже строгий чоловік, старий вояка. Він уходив за найстрогіщого в цілому полку. За якусь там провину покарав він Піпеса арештом в дісціплінарній дорозі і він пішов відсиджувати кару на цитаделю. А там так було устроєно, що в головній брамі з одного боку при вході була кімната для службового офіцера, напроти стояла сторожа. Через цю сторожну кімнату входилося на коридорчик, а з нього були двері до камерів, де сиділи арештанти. До одної замкнув старий профос Гаврилюк Піпеса.

Та по трох днях йому навкучилось сидіти і він втік, забравши зі собою коц.

Счинився на цитаделі ґвалт. Усі ломили собі голову, як міг арестант у білий день через вартову кімнату втекти?

Після військового закона, коли жовнір пропаде і не явиться до 48 годин, його вже вважається за дезертира, і як його зловлять, то карають за дезерцію.

Знав про те Піпес і явився перед 48 годинами. Явився з парадою.

Коли ранком другої днини стояв цілий полк на подвірю цитаделі готовий до вимаршу (то було в марті) заїзджає критий фіякер, вилазить з

сплачувала воєнне відшкодоване. Цей плян Доса принято в р. 1924 на конференції в Лондоні. Німеччина мала заплатити в першім році 1000 міліонів марок, але з того 800 міліонів мала позичити у своїх довжників, так що в дійсности Німеччина в тім році заплатила лишень 200 міліонів. В другім і третім році заплатила Німеччина по 1200 міліонів, в четвертім році 1750 міліонів а почавши від пятого року по 2500 міліонів. Німеччина за 4 роки регельно все заплатала, але що до рати в пятім році, (2500 міліонів) каже, що ця сума за висока для неї і стала домагатися зміни пляну Доса, а саме щоб вже тепер означити кілько Німеччина має заплати відшкодовання та щоб річні рати були як найменші. Ці домагання Німеччини уважала слушними Америка і Англія, бо американський репараційний аґент Паркер Ґільберт (він має нагляд над господаркою Німеччини) поставив домагання, щоб означити суму, яку має Німеччина заплатити і рівночасно визначити, як велику суму має що року сплачувати. Розуміється, що коли Паркер Ґільберт поставив таке домагання, то зробив він це не на свою руку, але мусів дістати на це дозвіл від Америки, Англії і Франції. Хотяй далеко ще до того, щоб домагання це було сповнене, але Німеччина дуже вдоволена, що Америка і Англія ідуть їй на руку.

В АНГЛІЇ вибух конституційний спір між палатою громад (соймом) а палатою льордів (сенатом) — за книжку до богослуження. Історія цего спору є доказом, що англійський парлямент рішає справи навіть такі, які деінде належать тільки до церковної влади. В Англії пануючою релігією є англіканське (евангелицьке) віроісповідання. Англіканське духовенство поділилось на два табори: оден табор є консервативний (старосвітський) і обстає при тім, щоб англіканська церков остала такою, як була дотепер; другий табор, на якого чолі стоїть архієпископ з Canterbury є за тим, щоб змінити богослуження, а особливо сповідь (яка в евангелицькій церкві відбувається прилюдно) має бути так змінена, щоби була подібна до католицької сповіди. Цей другий табор перевів зміни в богослужебній книзі і предложив їх парляментови. Палата льордів затвердила ті зміни, натомісць палата громад більшостю голосів відкинула ті зміни. Тепер цей другий табор священиків з архієпископом нараджується що далі робити. Одні дораджують, щоб завести нову книжку до богослуження, не уважаючи на ухвалу парляменту. Але це є дуже небезпечне, бо парлямент за злекоуваженнє ухвали мігби ухвалити закон про відділенне церкви від держави. Другі дораджують, щоб уложити нову книжку до богослуження, але опустити в ній часть, в якій говориться про сповідь. Але і ця розвязка неможлива, бо священики-консерватисти на це не хотять згодитися. А колиб проти їх волі це зроблено, то англіканська церков розбиласябы на дві церкви. Отже вибрано вихід инший: рішено цілу справу відложити до нових виборів. Коли буде новий парлямент, то тоді рішаться, що далі робити.

В ФРАНЦІЇ жінки не мають права голосовання ні в виборах громадських, ні в парляментарних. Французький сойм вже кілька разів ухвалював признати жінкам право голосовання, але сенат за кождим разом відкидав цей закон. Тепер цей закон наново перероблений, предложено сенатови. Але кажуть, що теперішний уряд Поанкарія є лишень за тим, щоби жінки голосували при громадських виборах, натомісць противиться жіночому голосованню при виборах до сойму і сенату. В сенаті думки поділені. Найбільше впливова консервативна ґрупа політична, звана „демократичною лівицею" по бурливих нарадах ухвалила вислати до уряду пропамятне письмо, в якім заявляє, що і на далі не годиться, щоб жінкам признати право голосовання і буде голосувати проти закону. Инші консерватисти є за тим, щоб признати жінкам право голосовання, але лишень до громадських рад. Колиб отже цей закон і перейшов в сенаті, то жінки моглиб взяти участь в виборах що-йно в р. 1929, коли то відбудуться нові вибори до громадських рад.

ІТАЛІЯ від часу демонстрації італійської фльоти в Танжері і від часу заключення югословянського союзу дуже ворожо ставилась до Франції і дійшло було до того, що в Італії уладжувано перед французькими конзулятами бурливі демонстрації. Але останніми часами ворожнеча злагіднїла, а навіть був плян, щоб в часі сесії Ради Союза Народів Муссоліні зїхався з Бріяном і полагодив спірні справи. До цего зїзду не прийшло, бо ще ведуться якісь тайні торги. Але Муссоліні вже оголосив, що бажає жити з Францією в згоді. Американські ґазети пишуть, що Муссоліні тому так присмирнів, бо Франція обіцяла Італії відступити Сирію, яку загарбала від Туреччини по всесвітній війні. Кажуть, що Франція більше клопоту має в Сирії як користи, тому відступилиби її Італії, але за те Італія повинна зобовязатись, що не буде встромлювати носа в її справи в Африці. Чи це є правдою, що доносять американські ґазети — годі знати. Але коли задерчистий Муссоліні так помяк, то це знак, що щось вариться для него.

АМЕРИКА перебула велику посітичну горячку. Причина її така: Живе в Америці великий богач Hearst, якого називають „ґазетним королем", бо найбільші американські ґазети належать до него. От і цей „ґазетний король" оголосив у своїх ґазетах, що мексиканський президент Каллес великими грішми перекупив чотирох американських сенаторів, щоби в американськім сенаті підпирали політику Мексіка. Коли ця вістка появилась в ґазетах, наробила великого райваху, а американський сенат зараз вибрав комісію, яка мала цілу справу розслідити. І от ця комісія покликала Herst-а і зажадала від него, щоб назвав по імени тих перекуплених сенаторів, бо в ґазетах не подано їх імен. Hearst предложив документи, в яких було написано, що сенатор і голова сенатської комісії для заграничних справ, Бора дістав пів міліона долярів, два сенатори дістали по 350 тисячів дол., а четвертий сенатор дістав 15 тисячів дол. Але показалось, що ті документи є сфалшовані, а Hearst дістав їх за гроші від урядовців мексиканського конзуля в Вашінґтоні. Кажуть, що Hearst купив ці документи за намовою великих багачів американських, які хотіли оголошенням документів підбурити американське населенне проти Мексика.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА від двох літ вела гострий спір з Ватиканом себто з дипльоматами Папи римського. Було більше причин цего спору, але найважніща ця, що чеськословацький уряд підпирав чеську національну церков, яка утворилась по війні і до якої перейшло досить багато католицьких священиків разом з вірними. За те, що чесько-словацький уряд признав цій церкві такі самі права, які мала католицька церква, прийшло до спорів між Ватиканом а чесько-словацьким урядом. А коли перед двома роками відбулась урочистість в честь Івана Гуса і коли в тій урочистости взяв участь чесько-словацький уряд з през. Масариком, цей спір так загострився, що папський нунцій Мармаджджі виїхав з Праги, а чесько-словацький посол виїхав з Ватикану. Так отже застановлено дипльоматичні взаємини між Чехословаччиною а Ватиканом. Так було аж дотепер. Що-йно минулого тижня прийшло до порозуміння між Ватиканом а Чехословаччиною. На підставі угоди, яку заключено, чеський уряд буде предкладати Ватиканови своїх кандидатів до заіменовання їх епископами. Також Ватикан зобовязався поділити всі дієцезії відповідно до границь Чехословаччини. Бо дотепер було таке, що деякі части Чехословаччини належали до дієцезій чужих епископів, особливо словацькі католики підлягали владі мадярських епископів так, як це було перед війною. Від тепер цего вже не буде. З огляду на цю угоду, бувший нунцій Мармаджджі вертає знову до Праги.

ФІНЛЯНДІЯ — це край на північнім побережі Европи. Цей край що до простору такий великий як Польща, але має всеге $3^1/_2$ міліона мешканців, бо богато там озер і мочарів. Всіх озер є 1000 і тому Фінляндію називають „край тисячі озер". Ці озера покривають більше як десяту часть краю. Мочарі покривають більше як третину краю. Решта краю покрита лісами, а лише 3% краю надається до управи збіжа (на 377 км. квад. є всего 11.000 км. управної землі). Підсоннє там гостре: в зимі морози доходять до 40°, а в літі спека сягає до 30°. Мешканці дуже працьовиті. — Від р. 1919 Фінляндія є незалежною державою, а перед тим належала до Росії. Тому там, як і на Україні, російські соціялісти запоморичили ум одної части інтеліґенції і вона зачала заводити соціялістичний лад в Фінляндії. Соціялісти аґітували, що Фінляндці не повинні платити податків і тим подібні теревені плели. Врешті дійшло до того, що соціялісти в р. 1926 переняли владу в Фінляндії т. є. стали міністрами. Але як соціялісти зачали правити краєм, то їм не ставало грошей. От тому вони ухвалили, що треба підвисшати всі податки. На це нарід був неприготований, бо соціялісти все йому торочили, що як прийдуть до влади, то знесуть податки. От і коли соціялісти зажадали в соймі підвисшення податків, селянські посли відмовили і тим повалили соціялістичне міністерство, а селянські партії самі переняли владу і утворили міністерство. На соціялістичних послах пімстилась їх демаґоґія.

В ХІНАХ страшні події. В місті Кантоні, яке заняла націоналістична хінська армія, настала різня. Тисячі мужчин, жінок і дітей розстріляно і вивішано. Історія тих страшних подій така: Перед кількома тижнями (в листопаді) комуністи підняли бунт і заняли велике міліонове місто портове Кантон, де вирізали часть населення. Панованнє комуністів в Кантоні трівало коротко, бо націоналістична армія відбила Кантон. Тут прийшло до взаїмної різні. Націоналістична армія мала більшу силу і вирізала комуністів. Але комуністична революція, придушена в Кантоні, розвивається дальше в північній части краю Квантуні. Люди, які повтікали з життєм, доносять, що там діються страшні речі. Комуністи вирізують всі міста і села. Міліони людей покинуло свої оселі, і втікає до Манджурії. Цілий край перемінився в пустиню, шаліють тільки розбишаки, шукаючи поживи. Так шаліє хінська революція і кінця їй не видко.

Всячина.

Слідуюче число як святочне вийде в подвійнім обемі і як що року, так і тепер буде містити багатий публіцистичний матеріял зі всіх діланок українського життя.

Наших передплатників просимо, щоби безпроволочно надіслали передплату на слідуючий рік: в квоті 10 зол. на цілий рік, 5·50 зол. на пів року, 3 зол. на чверть рік.

Варшавське православіє. Урядова польська аґенція телеґрафічна (ПАТ) донесла дня 20. грудня таке: „Делеґації кількадесять małopolskich сел, які репрезентують понад 20.000 ludności ruskiej, повернули на лоно церкви православної, складають на руки Найдостойнійшого Пана Президента Річипосполитої а також Президента Ради Міністрів Пана Маршалка Пілсудского вирази своєї льояльности для Річипосполитої". — Ми вже поясоювали, звідки цей рух „православний" бере свій початок. Тут лишень пригадуємо, що американське „Народне Слово" належить до опікунів цего варшавського православя.

† Іван Століца, бувш. полк. рос. і укр. армії помер від розриву серця дня 18. XII. в Устриках. Похорон відбувся 21. XII. В. Й. П.

Поклон до товаришів і свідків праці Дра Теофіля Кормоша. — Дня 3. грудня с. р. розпращався з тим світом оден з наших передових діячів Др. Теофіль Кормош. Над тим, чим Він був для нашої вітки українського народу, а зокрема для Перемищини і сумежних повітів, вважаю зайвим розводитися. Ще так свіжо перед нашими очима його енерґійна постать, та стільки цінних народніх надбань — овочів його праці! Ще теплий від його гарячої руки, насильно смертію витручений, молот, яким через сорок літ розбивав скелю темноти і нужди нашого народу та виковував для його кращу будучність. Та з часом линяють і найяркійші краски і все блідне у людській памяти. Тож серед близших товаришів Теофіля Кормоша виринула гадка видання моноґрафії його народньої праці, щоби зберегти її память для історії наших відродин і науки будучих поколінь. Тому іменем товариші в праці Теофіля Кормоша звертаюся до усіх тих, що були його співробітниками та свідками діяльности, щоби присилали на мою адресу матеріяли і спомини про його працю в даній місцевости і установі. — *Денис Коренець*, у Львові вул. Хмельовського ч. 15.

Правні поради у всяких справах, зокрема у виборчих уділяє безплатно „Народна Канцелярія" Перемишль, Побереже ч. 1. за надісланнєм почтової марки на відповідь.

Ювилей О. Кобилянської в Коломиї. Коломия, як ми заповідали, готується до великого свята а саме до привитання Письменниці-Ювилятки О. Кобилянської на Галицькій Землі, яка приїде з Черновець на ювилейний концерт, що буде улаштований в її честь дня 2-го січня 1928 р. Це по довгих роках Вельмишановна Гостя відвідає знова Галичину. Є надія, що побут її в Коломиї буде не льокальною, а всекраєвою подією та що із гостини на Галицькій Землі наша Письменниця винесе якнайкращі враження. В програму коломийського концерту входять співи хорові і сольові, деклямації, привіти молоді і всіх українських установ, привіти прибувших делеґаток, вручення памятководо дарунку і т. п. Початок о 5-ій год. вечером. Саля „Щадничої Каси". Маємо надію, що багато жіночих орґанізацій і инших українських установ вишле делеґатів на це свято, тимбільше, що нічліг делеґатам запевнені, треба лиш наперед зголоситися, Зголошення, як і привіти, слати на адресу редакції „Жіночої Долі", Коломия, Нова 1.

Мирра, ладан, Ессенції до руму, брилянтини і олійки до волосся, середники перфумерийні і тоалетові на святочні подарунки по цінах дуже дешевих поручає **Аптика і Дроґерія під „Звіздою", вул. Францішканська ч. 24.**

Ціни збіжжа. Пшениця двірська 47·25 — 48·25, пшениця збірна 45·50 — 46·50, жито 38·00 — 39·00, ячмінь броварняний 38·00 — 39·00, ячмінь зв. 32.75 — 33·76, овес 31 — 32·75, кукурудза румун. 33·75 — 34·25, бараболя 5·40 — 5·60, фасоля біла 40 — 50, фасоля краса 50 — 60, горох пільний 40 — 50, бобик 33·50 — 34·50, сіно прасоване 7·50 — 8·50 солома 4·25 — 4·75, ріпак 61·50 — 62·50, мука кукурудзяна 36·25 — 37·25, логаза 62 — 66, пшоно 71·25 — 75·25, конюшина червона 245 — 275, мак синий 100 — 120, просо 42 — 44, гречка 35 — 37, лен 68 — 71, крупи гречані 73 — 74, крупи ячмінні 57·50 — 58·50, макух коноп. 48·50 — 49.50, мак сивий 80 — 100.

Ціни арни: 1 кґ. цвіклових бураків 15 — 20 ґр., моркви 15 — 20 ґр., цибулі 45 — 55 ґр., чосныку 1·20 — 1·40 зол., копа білої капусти 4 — 6 зол., 1 кґ. петрушки без гички 20 25 ґр., помідорів 1·20 — 1·50 зл, хріну 1·20 — 1.50 зол.

Новинки.

ЖИДИ з Москви доносять: „Сільського голяра Боднарчука засуджено на два роки вязниці за те, що

нього Піпес і просто йде до баталіонного команданта і голосить слухняно, що він вернув. Майор видивився на нього, не знає, що це?

Тоді приступає капітан Павлевич, і пояснює майорові, бере одну патрулю з своєї компанії і приказує завести Піпеса до компанійної канцелярії. Передає команду старшому поручникові, а сам вертається писати протоколи.

— Чого ти втік?

— Зле мені було сидіти. Я мав десять днів самітного арешту і мені було за довго. Впрочім я мав пильний інтерес.

— Красти ходив...

— Може й так, але мусів вийти, а тепер можу вже відсидіти решту кари.

— А куди подів „деку" (коц). Знаєш, що за крадіж казьонних річей велика кара.

— Пане капітане, я лахів не краду, бо то не мій інтерес, і тепер я деки не вкрав, лише її сховав, і ще нині принесу.

— Хиба так, що скажеш, де вона схована, а я пішлю за нею.

— Я сам піду.

— То я пішлю з тобою підофіцера.

— Не хочу, нащо він має знати мої скритки?

— На що деку брав?

— Знаєте, у мойому інтересі приходиться інколи переспати на дворі, де небудь в кущах, а то й на цвинтарі поміж могилками. Тепер холодно, і тому я взяв собі деку. Але я її принесу.

— Не принесеш, бо тебе зараз замкнуть, а старий Гаврилюк то вже тебе припильнує. Ти памятай, що тебе за це жде...

— Нічого мені не буде, і я принесу деку, ще нині у вечір.

Капітан приказав одвести його під штиками на цитаделю і передати профосові.

Наша казарма була в палаті Яблонських у Львові при вулиці „На скалці". Від цитаделі було досить далеко і треба було йти крутими вулицями.

Профос Гаврилюк аж зубами заскреготів діставши в свої руки Піпеса, котрий йому, старому профосові стільки клопоту накоїв. В першу чергу поклав йому „шпанґи", цебто прикував праву руку до лівої ноги так, що скований не міг випрямитися і мусів сидіти скулений. Шпанґу замкнув вертгаймівською колодкою, а ключ взяв до себе. Опісля замкнув його в найпевнішій камері і ключ забрав до себе теж.

Ми того дня мали маршеві вправи і перейшли по болоті у повному риштунку яких 17 кільометрів. Вернули аж над вечером заболочені і помучені.

Я скинув з себе риштунок і зайшов до компанійної канцелярії до фельдвебелів побакалати.

Сидимо тай балакаємо. Про Піпеса й ми забули. Він тепер в безпечних руках Гаврилюка.

Та ось приходить інспекційний підофіцер з цитаделі і голосить слухняно нашому фельдвеблеві, що Піпес утік.

Ми всі остовпіли. Фельдвебель каже:

— Тут його нема. Але то справді великий шельма.

— Гаврилюк, каже підофіцер, рве собі волосся з голови, такий лютий, що ні приступити...

Ще ми й не стямилися від цеї новини, аж відчиняються прожогом двері і влізає сам Піпес, кажу влізає, бо був в шпанґах.

— Пане фельдвебель, голошу слухняно, що я приніс деку.

Не можемо усі з дива вийти. Фельдвебель питає:

— Як же ти міг так вулицею лізти?

— Я так не йшов, а розкувався.

Підступили ми тай пробуємо колодку. Вона замкнена, як слід.

— А-ну розкуйся, каже фельдвебель.

— Прошу від мене відвернутися і не підглядати.

Ми так зробили.

Щось зашурчало, ми оглянулись і перед нами стояв випрямившись Піпес з рукою під козирок.

— А-гі! Це якийсь чорт, каже фельдвебель — а звертаючись до підофіцера — возьміть собі його.

— Не возьму, каже той, прошу його післати з иншою патрулею, бо він мені втече.

Тоді фельдвебель відзначив мене:

— Возьміть, фрейвіліх, чотирьох з поготівля і відведіть його на цитаделю.

Погано! На дворі ніч, він мені втече, і я попаду в халепу, але супротивлятися не можна.

Вийшов я у мою цимру, одягнувся, взяв на себе кріса, закликав чотирьох жовнірів з поготівля тай йду в канцелярію по Піпеса. Фельдвебель віддає мені його службово. Йдемо. Мені аж морозом по за спину віє. Кажу я до Піпеса:

— Слухайте, пане Піпес, не важтеся втікати, бо я застрілю, ви арестант, а я в службі.

— Пане, не говоріть дурниць. На вулиці, де тільки людей під цю пору ходить, ви не будете стріляти. А я колиб хотів втекти, то скочу у сіни першої ліпшої камяниці і пиши пропало. Я вже нераз так з рук поліції втік.

Я вертаю до фельдвебля, щоб мені дали ланцушки його скувати, та в компанії опріч кількох пар шпанґів, ланцушків немає.

Але Піпес мене потішив і я заспокоївся.

— Пане, даю вам слово чести, що не втечу. Ви-ж бачите, що я з тим старим зупником, Гаврилюком у піжмурки граю.

Як схочу, то знову йому втечу. Він був супроти мене нечемний.

Я зараз нагадав собі песу: „Роберт і Бентранд, або два злодії", яку бачив в театрі Т. Романовички.

Ну — стає двох жовнірів з переду, за ними Піпес, за ним знову два жовніри, я позаду — походом — руш.

Йдемо так крутими вулицями. В вуличних ліхтарнях шипить ґаз, роються люде, а я ще не дуже то злодієві довіряю і не спускаю ока з Піпеса.

Так зайшли ми аж на цитаделю і я відітхнув свобідно, аж передав арестанта профосові і взяв на це посвідку.

Гаврилюк скрегоче зубами з досади, тупотить ногами і лається цілим словарем касарняної лайки.

— Тепер ти тут зігниєш...

— Пане профос, я вам казав, що коли будете зі мною нечемно поводитися, то втечу, і тепер вам це нагадую. Ви гадаєте, що маєте діло з дурним ґоєм? Я до такого не привик.

Чи профос справді його послухав і був чемніщий, того я не знаю. Але Піпес не втік. Відвели його в ґарнізоновий суд, і засудили на три місяці. Це було нам проголошено в деннім приказі, а засуд був ще тим загострений, що Піпес замісць о 9 годині мусів бути о 6.

Вернув Піпес з ґарнізону такий самий веселий, привітний і слухняний, так само приносив і показував людям свою добичу.

А одного дня, коли я мав службу, голосить мені Піпес, що йде до міста. Оглядаю його, одягнений по припису, питаю команданта чети його, чи нема якої перешкоди — нічого, і я дозволяю.

Про шесту годину всі ми забули.

Бє 9 година, трублять ретре — ходжу по цимрах, Піпеса нема. Рано не прийшов теж. Я голошу капітанови при рапорті, що Піпес пропав,

— А ви не знаєте, що по 6 годині Піпес мав бути вже в казармі. Вам приказу не читали?

Мене обкинуло жаром. Мов задеревів. Буде біда, а я маю здавати офіцерський іспит.

Тоді відзивається командант чети:

— Піпес вийшов звідсіля ще о четвертій.

В мене вступила душа.

Піпеса признали дезиртиром. Не було про нього чутки кілька неділь.

Аж приходить письмо з команди в Станиславові, що зголосився там якийсь Мозес Піпес, і сказав, що він дезертир, з 30 полку. Чи це правда?

Та поки від нас вислали письмо до Станиславова, щоб цього дезертира сюди приставили — прийшло друге письмо зі Станиславова, що Піпес втік з військового арешту.

Видно, що й там нечемно з ним поводилися.

Від того часу я про Піпеса нічого не чував.

КОНЯКИ ВІСКА **Winkelhausen** РУМИ АРАКИ

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE WINKELHAUSEN. TOW. AKC. STAROGARD - POMORZE. ZAŁ. 1846.

виголошував антисемітську промову на публичім вічу, яке відбулася у селі Спалятовки, на Україні. У хвилі як член Окруж. Виконавчого Комітету промовляв до зібраних, Боднарчук попросив о слово і почав немилосердно атакувати Жидів заявляючи, що всі клопоти на Україні спричиняють Жиди і жидівський уряд. Його арештовано взято перед суд і зразу засуджено на пять літ вязниці, але потім знижено кару на два роки".

ЗБУЇ ГУЛЯЮТЬ. В селі Холевяна гора, пов. Ніско, господар Войтіх Судол оноді около 11 год. вечером почув, що хтось добувається до його комори, яка стоїть зараз коло хати. Судол зірвався з постелі, вхопив сокиру, вибіг з хати і побачив двох людей при коморі. Сокирою вдарив він одного по голові, але рівночасно другий збуй дручком вдарив Судола так по голові, що той впав непритомний на землю і до двох годин помер. Збуї повтікали, а сліди крови на снігу свідчили, що оден зі збуїв був тяжко ранений.

ЖИДІВСЬКА МОВА ВМИРАЄ. Властива жидівська мова, еврейська (гебрайська), вже давно належить до мертвих. Вона є в книгах і в нових часах теж нею пишуть, але нею не говорять. Зате жиди мають другу мову, а радше жарґон з німецького. Се покручена німецька мова, якою донедавна найбільше жидів говорило і яка була їх інтернаціональною мовою тому, що жиди живуть по всьому світі. Але в останніх роках наприклад в Америці, де є 4,000.000 жидів, їх молоде поколінне говорить по анґлійськи. В Росії і на Україні по російськи. Значить, жарґон виходить з уживання і жиди замісць одної мови прибирають кілька і вже навіть не перекручують, бо учать дітий в чужих школах. В Ню Йорку побудував богатий жид Моріс Шварц театр за 1,000.000 дол. для вистави штук в жидівському жарґоні. Але молодь вже туди не ходить. Вона іде до американських театрів, а жидівський світить пустками. Зажурився тим дуже Шварц і каже, що коли не буде нової жидівської еміґрації з Европи, то хиба прийдеться йому замкнути театр.

ОСТРА ЗИМА в Росії є причиною, що там вовки цілими стадами нападають на села. А розмножились там вовки від часів, як большевики переняли владу. Боячися хлопських повстань, большевики не дозволяють нікому мати оруже і тому вовки множаться свобідно. В літі сидять по лісах, а в зимі вибираються за поживою до сіл. Большевицькі ґазети описують ось так напад вовків на село Пильово: Коли більша часть селян була занята роботою на своїх обійстях, до села впало велике стадо вовків і роздерла кільканайцять селян. Перестрашені люди замкнулись по хатах і ніхто не відважився відхилити дверей. Але найдикші вовки вискакували на збутвілу стріху домів і впадали до сіней. Багато також шкоди накоїли по оборах і стайнях. Так було село облягане вовками через кілька днів. Днями і ночами розлягалося витте вовків, а розюшені звірі кружляли поміж хатами як які натрулі. Деякі відважні селяни старалась прогнати вовків, але була це даремна праця. Вовки тоді зачинали страшно вити і от з лісів прибували нові стада, так що за одного застріленого вовка прибувало десять нових. Уратував село що-йно літак. А саме люди з літака, який перелітав понад селом, побачили стада вовків в селі і дали знати большевицькому урядови, котрий вислав військо до села. Тут розложено великі огнища і розпочато нагінку на вовків. Удалося майже всіх вовків вистріляти і селяне за свій страх і за шкоди в нагороду дістали багато вовчих шкір, які з користю продадуть купцям.

Памятайте про „Рідну Школу"!

Є ГРОШІ ДЛЯ РОСІЇ, АЛЕ НЕМА РОСІЇ. В р. 1916 наступив страшний вибух на Блек Том Айленд коло Ню-Йорку, який знищив всі засоби амуніції, які були призначені для Росії. Російській уряд заскаржив зелізничу компанію за те, що через недбальство спричинила вибух а суд засудив зелізничу компанію на заплату 858 міліонів долярів. Тимчасом наступив розвал Росії і компанія не має кому виплатити грошей. Московським большевикам дуже придалабися така велика сума грошей, тому вони зажадали від компанії заплати грошей, а коли компанія не хотіла виплатити, большевики заскаржили перед суд. Суд вирішив, що як довго Америка не признала большевицький уряд законним урядом Росії, так довго не можна йому виплатити російських грошей.

ВУХО НА ПРОДАЖ. Одна нюйорська богачка оголосила, що купить собі — вухо. Вона втратила своє вухо в автомобілевім припадку і хоче, щоб якась жінка відпродала їй своє. Лікарі їй обіцяли, що вухо можна „пересадити" і що воно зростеться. Вже зголосилася одна бідна вдова з Шікаґо, яка хоче продати своє вухо за 4.000 долярів, щоб мати з чого прокормити себе і дітей.

„КАВАЛЄР". Наші ґазети з Америки доносять таке: Син богатого фармера з Оттави, Ілл., Гайрем Рід, любився з місцевою вчителькою. Він обіцював з нею вженитися і... вона сподівалася в короткому часі вже стати матірю. Шлюб мав бути 4 грудня. Гайрем рішив, що йому ще час женитися, і щоб позбутися невигідної нареченої, наклав в піч в школі динаміту. Коли Айола Бредфорд, так називається його вчителька-наречена, ранком розпалила вогонь в печі, ціла школа розлетілася на кусочки. Вчительку важко поранило, так що вона бореться зі смертію. Підозріння звернулося на Ріда, який арештований признався до свого вчинку. Повітовим властям прийшлось призначити скріплену сторожу для охорони тюрми перед обуреними дооколичними мешканцями, які змовлялись напасти на тюрму і убити без суду підлого кавалера.

ДІТОЧА ЦЕРКВА В АНҐЛІЇ. В анґлійськім містечку Бержемот посвятили церкву, єдину в своїм роді, призначену виключно для дітей. Парох Мур, що дав почин до її будови, є тої думки, що така церква причиниться чимало до зміцнення релігійного настрою дітей. Діти виберуть собі самі голову церковного братства, паламаря та орґаніста. Родичам буде вільно входити до цієї церкви тільки у виїмкових випадках.

ПОГАНСТВО НА СИБІРІ. Наукова експедиція, яка дійшла на Сибірі до невеличкого допливу ріки Обу, відкрила в околиці Сурґуту сім сіл, про яких істнованнє досі ніхто зовсім не знав. На 1500 мешканців було лише двох, що вміли читати і писати, а ніхто не знав нічого про світову війну та що тепер в Росії при владі большевики. Мешканці тих сім сіл діляться на чотири племена а всі вони погани. Приносять жертви „кустарам", себто духам рік, гір і святих дерев, а саме шкірі звірів і знаряддя. Кажуть, що зовсім не хочуть входити у взаємини з цивілізацією, бо не довіряють їй. Можна й зрозуміти їх страх перед цивілізацією, коли зважимо, що большевицькі урядовці, які були з експедицією, не мали важнійшої роботи, як для нових горожан виготовити податкові листи.

ФАБРИКИ ДОЛЯРІВ. Останніми часами відкрито в Польщі аж кілька фабрик долярів. Тому наші люди нехай будуть дуже осторожні, як приймають доляри. Приймати лиш при свідку, запамятати собі число банкноту і жадати, щоб платник дав олівцем свій знак на банкноті. Від незнакомих людей найкраще неприймати долярів, бо можуть бути фалшиві, а тоді: „шукай вітра в полі".

ДИТИНА З ДВОМА ГОЛОВАМИ. Італійські ґазети доносять, що в селі Ґоссето одна молода жінка породила хлопчика з двома головами. Одна голова була добре розвинена, а в другій бракувало лиця. Дитина зараз по уродженню померла.

НОВА КОМЕТА, звана „кометою Скеллерупа" появилася на нашім небосклоні і можна її бачити на західній части неба зараз по заході сонця до год. 5 вечером. Рано можна її бачити від год. 4 до сходу сонця. Коли сонце зійде, то його світло робить комету невидимою. Само собою розуміється, що комету видно тоді, коли небо не є покрите хмарами.

НАЙСТАРШИМ ЧОЛОВІКОМ на світі є один Норвежець, який має тепер 149 літ. Жив він кавалером до 111 року життя, опісля оженився, але коли мав 132 роки повдовів. Знову хотів оженитися, але вже не міг знайти такої жінки, якаби хотіла вийти за него. Тому мабуть він вже і умре в стані безженнім, як вдовець.

ЩАСЛИВИЙ ОСТРОВ. На морі (у каналі Ля-Манш) між Анґлією і Францією лежить анґлійський острівець Сарк. Мешканці острівця живуть цікавим, скромним життям, Острів є під владою пані Додлей-Бомонт, якої родина вже століття цілі володіє тут. На острові Сарк нема ні міста, ні кінотеатру, ні авта. Всі транспорти возять там ручними тачками, або конем чи возом. Родинне життє дуже просте. Податки дуже низькі, а платять їх збіжем. Анґлійському королеві платять мешканці річно пятьдесять шілінґів (10 долярів) податків.

НАДІСЛАНЕ.

КРАЄВИЙ ПРОМИСЛ.

В своєчнім та карнаваловім часі, в дні загального веселля і радости не вільно нам ні на хвильку забувати, що все, чого потребуємо навіть до найвиставнійшого уладження принять, маємо в краю. Кількож-то бальових буфетів в часі карнавалу є по береги виковнених заграничними коняками хиба тілько длятого, що заграничні. Тимчасом в краю на Поморю в Старогарді маємо фабрику оригінальних коняків, істнуючу ще від 1846 р., знану не тільки у нас в крю, але і за границею. Правдивий смашок і знавець коняку завсіди ставить вище „Ювілейного" Вінкельгавзена, як кожний инший коняк заграничний. Крім коняків заклади промислові Вінкельгавзен Тов. Акц. виробляють виняки мішані, рум, араки, віски і ріжнородні лікеви, що конкурують в анальоґічним заграничним товаром не тілько в краю, але і заграницею, що свідчить о найліпшій якости і популярности тих виробів. **Вироби фірми Вінкельгавзен є стало винагороджувані найвисшими відзначеннями не тілько в Польщі, але майже у всіх краях Европи.** Отже шануймо чуже, але попираймо своє і будьмо горді з свого.

Др. Михайло Кос
лікар очей (окуліст) ординує
в Перемишлі, вул. Міцкевича 11.
(в почтовім будинку).

КИЛИМИ хідники, фіранки, материї на меблі, лінолеум і т. п. найдешевше і на ВИГІДНИХ УМОВАХ можна дістати в фірмі
Маркус Штольцберґ, Перемишль
вул. Францішканська — напроти ОО. Францішканів.

Ратуйте ваше здоровля!
Приймаю хворих, що їм наростають горби, (чахотне запалення) і кривіють: стриж хребетний, коліна, бедра, стопи, всілякий сустав, недоволодіння й параліж ніг у дітей і старих осіб!! та застосовую в оцих випадках спеціяльні лічничі ортопедичні апарати а на наростаючі горби і скривлення плечей лічничі ґорсети-наплечники ортопедичні ріжних системів. — Для ампутованих ніг і рук зладжую в мойому заведені протези (штучні руки і ноги) по німецькій і американській системі. Спеціяльністю мойого заведення є ортопедичні апарати, що вирівнюють всілякі здеформовання ніг і закривають всякі каліцтве стіп.
Зголошення хворих приймає:
Ортопед - директор РАПАПОРТ
Спеціяльне лічничо-ортопедичне Заведення
від 9—1 год. і 3—7 попол.
Львів, вул. Красіцьких ч. 8.

НА РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК!
410 вартісних предметів
15 зол. 80 сот.

Під кличем мінімальний зиск, а великий оборот висилаємо по одержанню письменносо замовлення комплет, що складається з слідуючих предметів:
1) годинник мужеський, ніклевий, швайцарський, з добрим ходом, 2) 1 ланцюшок до годинника позолочений або ніклевий. 3) 1 бритва заграничка доброї якости. 4) 1 пендзель до голення з добрим волосом. 5) мисочка до голення з алюмініюм. 6) 3 хусточки мужеські великі. 7) 1 пара мужеських ґумових підвязок з добрим замком. 8) 1 краватка шовкова у всіх красках. 9) 1 гребінь кишеньковий з футераликом. 10) 1 ножик сталевий. 11) 1 пара спинок з америк. золота або срібла і ще 399 предметів конче потрібних в кожнім домі і для кождого чоловіка. Цілий цей комплет висилаємо лише за зол. 15 сот. 80, такий самий в ліпшій якости Л. зол. 18 сот. 80, **якість Н зол. 21 сот. 80.** Коплети висилаємо почтою в добрім опакованню без ніякого завдатку. Платиться при відборі. — За опаковання і посилку платить купуючий.
БЕЗ РИЗИКА! Неподобаючийся комплет приймаємо відворотно та звертаємо готівку. БЕЗ РИЗИКА!
Замовлення просимо адресувати: **Польська Конкуренція Варшава, Налефкі ч. 23.**

Emulsja Scotta
знана на цілім світі від многа літ є найліпшим союзником дітей.
Емульсія Шкота зміцнює кістяну систему, вводить до орґанізму поживні чинники: вітаміни, фосфор, вапно, товщ в найбільше легкостравній постати, кождий лікар потвердить сі виїмкові практети препарату.
Емульсія Шкота є до набуття у всіх аптечних складах.
Жадайте тільки ориґінальної **Емульсії Шкота**

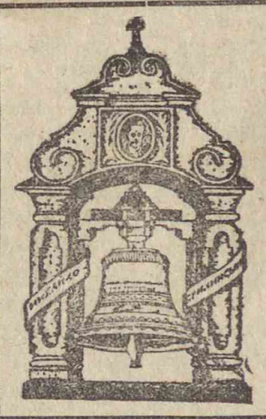

УВАГА
Не купуйте дзвонів по чужих фірмах, котрі Вас використовують, а в додатку дають Вам дзвони з лихої криці.
Найкращі, найтреваліщі, а крім того гармонійні і мельодійні дзвони дістанеться лише
в одинокій українській ліярні дзвонів
Михайла Брилинського
у Львові - Замарстинів ул. св. Михайла ч. 14.

Рік залож. 1842. - 85 рік істнування.
ОКРУЖНА АПТИКА
Ґ. ШАНЦЕРА давніш ШВАРЦА
Маґістер М. ЛЯВФЕР
ПЕРЕМИШЛЬ,
ул. Францішканська 5.
напроти костела ОО. Францішканів.

Др. Іванна Вітошинська
ординує в діточих і внутрішних недугах
в Перемишлі, вул. Миколая 6 (бічна Чарнецького).

ЛІКЕРИ зробити дома може кождий **ЛІКЕРИ**
в 70 ріжних смаках **„STELLA"** в 70 ріжних смаках
До набуття в аптечних складах.
Головний склад: **В. Ґ. Мушинський в Перемишлі, Галичина.**
Для П. Т. кооператив і торговель відповідний опуст.

Др. Прийма Остап
орд. в Перемишлі, Ринок 12.
в внутрішних і жіночих недугах, просвітлює **Рентґеном,** насвітлює кварцевою лямпою і Солюксом.

ЖАДАЙТЕ
у всіх кооперативах і крамницях
„МУТА"
МИЛО ОДИНОКОЇ УКР. КООПЕРАТИВНОЇ ФАБРИКИ ЦЕНТРОСОЮЗ

ДРОҐЕРІЯ і ПЕРФУМЕРІЯ
МАҐІСТРА
М. ЛЯВФЕРА
ПЕРЕМИШЛЬ, Міцкевича 2
(побіч двірця колієвого).

Лен — Коноплі — Клочча і Вовну
купує за готівку або вимінює найкориснійше на готову мануфактуру як полотна, цайґи, сукна, бархани і пр. лише
ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА АКЦІЙНА СПІЛКА
„ПОЛОТНО"
у Львові, вул. Городецька 95.
Залізничі посилки оплачуємо самі. Заміну полагоджуємо в дні приходу сирівців до нас.
УВАГА! Нема инших того рода українських спілок, лише Акційна Спілка „ПОЛОТНО" у Львові. — — —

Домагайтесь найдобірнійших паперців до курення
„Калина"
з фабрики кооперативи „Будучність" в Тернополі.

МІД!!!
НА СВЯТА!
Правдивий пчільний під ґварантією, з власних пасіки висилає за післяплатою 3 кґр. зол. 10·80, 5 кґр. — зол. 14·80, 10 кґр. — зол. 27·—, 20 кґр. — зол. 50·— враз з почтовою опатою і бляшанкою Арнольд Кляйнер, Підволочиска (Мап) скр. почт. 12.

ШТУК ІНДІЙСЬКИХ ФАКІРІВ найславнійших на цілий світ може навчитись кождий **лише**
з II. части „ЧАРОДІЯ"
яку можна дістати в **В-цтві „Запорожець" в Коломиї** вул. **Міцкевича ч. 51.** по **1 зол. 20 сот.** зі звичайною оплатою, а по **1 зол. 60 сот.** з рекомендованою. За післяплатою не висилається.
Спішіться, бо тепер перед святами попит за цею книжкою дуже великий і дуже можливо, що цей наклад вже в найкоротшому часі цілком вичерпається, м більше друкуватися не буде!

ЖАДАЙТЕ І УЖИВАЙТЕ
одиноку найліпшу і своєрідну
ПАСТУ ДО ОБУВИ
ЕЛЄҐАНТ
О. Левицької і Ски.
Львів, Кордецького 51.

Видавець і відвічальний редактор: Степан Навроцький

З друкарні Кнолєра і Сина в Перемишлі.